

Tíðindaskriv frá Føroya Keypsamtøku

Nú byrja ársfundirnir

Í oktober mánað í fjør vóru liðin fyrati ár síðani Havnar Keypsamtøka var sett á stovn. Í hesum tíðarskeiði hevur keypsamtøkan, frá at vera ein lítill handil í Havn, ment seg soleiðis, at Føroya Keypsamtøka í dag er ein felagsskapur við 5 deildum og 7 handlum.

Á seinasta aðalfundi í Føroya Keypsamtøku tóku limirnir einmælt undir við uppskotinum til lógarbroyting, sum stjórnin legði fram. Størsta broytingin var viðvíkjandi sjálvum myndugleikastruktúrunum.

Aðalfundurin, sum áður var hildin í hvørjum limafelagi, verður nú bert hildin á einum stað. Skift verður ímillum tær ymsku deildirnar. Í ár verður aðalfundurin 24. apr. í Havn.

Á aðalfundinum umbøða limanevndirnar tær ymsku limafelagini og hevur hvør limanevndarlímur eina atkvøðu. Limanevndirnar verða valdar á ársfundinum, sum avloysa aðalfundin úti í limafelagunum. Eisini stjórnarlímirnir verða valdir á ársfundinum, men hesir skulu góðkennast av aðalfundinum. Tað verða tær nývaldu limanevndirnar, sum mæta á aðalfundinum.

Ársfundirnir verða hildnir soleiðis: Í Vágum á Hotel Vágum mánadagin 22. mars í Suðuroy í TB-húsinum mánadagin 22. mars í Klaksvík á Sjómansheiminum týsdagin 23. mars í Fuglafirði á Kafeteria á Kambsdali mikudagin 24. mars í Tórshavn í Havnar Klubba mikudagin 31. mars.

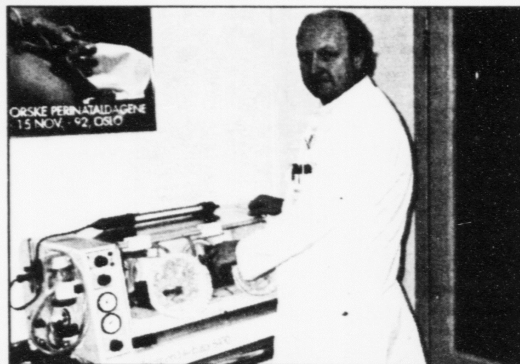
Lýst verður seinni við fundarskrá og tíð fyri hvørja deild sær.

Álitisfólkini í FK verða vald fyri tvey ár, men av tí at so víttfevnandi broytingar eru gjørdar í lógini, standa øll álitisfólkini, bæði limanevndarlímirnir og stjórnarlímirnir fyri vali. Einkil forðar kortini fyri at velja tær somu aftur, sum í dag manna hesi stør.

Umframt vanligu fundarskránnar er ætlanin at gera eitt sindur meira burtur úr ársfundinum enn vanligt hevur verið við aðalfundinum. Allir limirnir, sum mæta á ársfundinum, fáa eitt ókeypis atgongumerki, sum samstundis er ein lutaseðil. Vinningurin er eitt lambskrov (í hvørji deild sær). Annars verður sangur, skemt, upplestur og annað til gaman og álvara eisini á skránni og bórðreitt verður við einum drekkamunni. Eisini verður burturluting við nógvum góðum vinningum til frama fyri »stuðulgrunn FK«.

Mál, sum ynskjast viðgjørt á ársfundinum, skulu vera limanevndini á staðnum í hendi í seinasta lagi 17. mars. Mál, sum limirnir ynskja viðgjørt á aðalfundinum, skulu sendast til stjórnina, Føroya Keypsamtøka, Brekkutún 6, 188 Hoyvík, og skulu vera stjórnini í hendi í seinasta lagi 19. apríl.

Vónandi mæta limirnir fjølmentir til ársfundirnar. Øll kunnu gerast limir í FK. Limagjaldið er 10 kr., sum verður góldið tá ein tekur seg sum lim, og kann hetta gerast í øllum handlunum í FK.

Hevur tú gjørt hetta?

Soleiðis stendur í yvirskriftini í norska tíðindablaðnum Folket 5. februar 1993.

Alkohol er ein gift, og alt ið mamman drekkur, fer beinleiðis inn í fostrid. Um mamman hevur tær promillur av alkoholi í blóðinum, so hevur fostrid eisini 2 promillur í blóðinum, og hvør hevði givið einum smábarni reyðvín av einari súgviflasku? Hetta er ein sera týðningarmikil spurningur, tá ið tað snýr seg um kvinnur, sum eru við barn og rúsdrekkanytslu. Soleiðis byrjar greinin hjá Gunnar Gjertsen, sum hevur havt eina samrøðu við barnalæknann Rolf Lindemann á Ullevål sjúkrahúsinum.

Útgangsstøðið er, at alkohol ger skaða á fostrid, men eingin veit nágreiniliga, hvussu nógv skal til í teimum einstøku forunum, og nær undir graviditetinum, alkohol ger størstan skaða. Lindemann er ein av teimum norskum barnalæknunum, sum ávarar ímóti teimum stóru skaðunum, ið eru at finna millum børn, har mamman hevur drukkið meðan hon gekk við barninum.

Lindemann heldur sjálvur at alkoholgiftin ger størstan skaða í byrjanini av graviditetinum, tá ið celludeilingin er størst. Hvinvein er menningin av heilanum størst móti endanum av graviditetinum, so vandin er alla tíðina fyri alkoholskaðum. Hann sigur, at vit hava gjørt royndir við mús-um, og tað vísir seg, at bara músir hevur fingið alkohol einaferð, meðan hon gekk við ungunum, so fingur músarungarnir stóran skaða av hesum.

»FAS«

Rolf Lindemann tosar viðari um tað sonevnda fótala alkoholsyndromið. Fótalt alkoholsyndrom (FAS) verður tað kallað, tá ið børn hava viðfóddar alkoholskaðar. Svenskar kanningar hava víst at 30 prosent av børnum hjá mammum við stórar alkohólnýtslu fáa álvarsligar alkoholskaðar. Hetta er nakað, sum eingin undrast yvir, men hvussu verður við hinum 70 prosentunum, tær fáa eisini ymsar skaðar?

– Ja, hesi børnini høvdu fingið somu skaðar sum tær

30 prosentini, hóast hesir vóru minni sjónligir.

Sum oftast er tað sera lætt at siggja á børnum, at tær hava viðfóddar alkoholskaðar. Hann nevnr síðan nøkur av hesum eyðkennum, sum fáa læknar til at »reagera«...

– Vit hava havt nøkur dømi um, har eg havi sagt at mamman hevur drukkið. Mamman naktar hesum, men vit finna útav hesum kortini. Mammurnar fortelja fegnar at tær hava tikið valium ella narkotika við sproytu, men tað er eingin, sum vil viðganga at tær hava drukkið.

Narkotika

Narkotika sum t.d. heroin gevur fáar fosturskaðar, sigur Lindemann. Orsøkin til hetta er tann, at heroinið er eitt sera reint rúsevni.

– Eg havi sæð fleiri børn, sum eru fódð við »abstinensum« orsakað av heroinnýtsluni hjá mammuni. Heroin er ringt, men metadon er enn verri, og børnini fáa krampa, tær sveitta, tær eru reyð og tola ikki matin, tær fáa. Hetta

kann vara í uml. eitt hálvt ár, men gevur hóast alt minni skaðar enn alkohol upp á »longri sikt«.

Á gøtuni

– Tað hendir av og á, at eg støggi á gøtuni, tá ið eg siggi ein lítlan drong ella gentu við teimum sermerktu andlitsbrøgdunum, sum eru orsakað av viðfóddum alkoholskaðum. Hvørt ár verða 200 norsk børn fódð við álvarsligum alkoholskaðum, skaðar, ið krevja eyka orku frá samfelagsins síðu. Nógv fleiri, ja, møguliga 15 til 20 prosent av børnunum, fáa vánaligan vøkstur, verða sárliga brekkað og verða møguliga offur fyri happing, orsakað av einari meira »normalari« rúsdrekkanytslu hjá mammuni, sigur Lindemann at enda.

Henda samrøðan, sum blaðið Folket hevur havt við Rolf Lindemann, varð m.a. gjørd tí at norsk blaðið m.a. hava víst til læknar, sum hava sagt at kvinnur, sum eru við barn, saktans kunnu drekka triggjar »lítlar« um dagin.

Ein av hesum læknunum, Britt-Ingerd Nesheim, sigur at fjølmiðlarnir hava handfarið og broytt hennara úttalisi um hetta mál. Hon hevði m.a. sagt, at um ein kvinna drekkur triggjar »lítlar« um dagin, so var tað eingin ivi um at skaðarnir hjá barninum vóru orsakaðir av nýtsluni hjá mammuni. Tá kunnu minni nøgdur eisini gera skaða á fostrid, men tað verður tað verri at prógva, at skaðarnir skyldast rúsdrekkanytslu. Hon sigur, at hon altíð vil ráða mammuni til at lata vera við at drekka yvirhøvur.

Felagsskrivstovan hjá Fráhaldsrørsluni

Innbrot í City

Tórshavn: Tá fólk komu til arbeiði á matstovuni City friggjamorgunin lögdu tær merki til, at innbrot hevði verið í matstovuni. Tjovarnir vóru farnir inn í matstovuna aftanfryi. Pengakassin var uppbrotin, eitt radio rivið leyst, men onki var stolið. Hetta er ikki fyrstu ferð, at brotið er inn í hesa matstovuna.

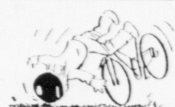
je

Ongir pengar

Tvøroyri: Av politistøðini á Tvøroyri verður sagt, at náttarkoyringin er næstan dottin burtur. Fólk hava ikki ráð at vera úti um vikuskiftini og tær fara bert í dans, tá okkurt serligt er fyri. Bert 50 fólk vóru í dansi í TB-húsinum um vikuskiftið.

je

Gevið bornunum HJÁLMI!

Børn duga ikki so væl at taka hendurnar fyri seg, detta tær á súklu.

VERJIÐ HOVDIÐ!